

МАТЕРІАЛИ
XI науково-практичної конференції
з міжнародною участю

**“Актуальні питання медичної реабілітації,
курортології та фізіотерапії дорослих і дітей”**

28–29 вересня 2011 року

**м. Євпаторія, АР Крим,
Клінічний санаторій “Примор’я”**

**Київ–Євпаторія
2011 р.**

ЗМІСТ

РОЛЬ ТА МОЖЛИВОСТІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ФІЗІОТЕРАПЕВТІВ І КУРОРТОЛОГІВ НА ШЛЯХУ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ КУРОРТНОЇ ГАЛУЗІ <i>М. В. Лобода .....</i>	15
САНАТОРНО-КУРОРТНИЙ ЕТАП ЯК НАЙВАЖЛИВІША ЛАНКА ЗМІЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я, ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ І ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ <i>М. В. Лобода, Т. Ф. Голубова .....</i>	19
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВІДНОВЛЮВАЛЬНОГО ЛІКУВАННЯ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ У ХВОРИХ ПОХИЛОГО ВІКУ <i>О. С. Алипова .....</i>	22
ВНЕДРЕНИЕ МЕТОДИКИ NORDIC WALKING В КОМПЛЕКСЕ РЕАБИЛИТАЦИОННЫХ МЕТОДОВ ПРИ ОЖИРЕНИИ <i>А. Н. Андриенко, Л. Е. Прокопович, Е. В. Марингос, Т. И. Мамеева-Протопопова, И. А. Ефименко .....</i>	23
РЕАБІЛІТАЦІЯ ВАГІТНИХ В УМОВАХ САНАТОРІЯ З ТОЧКИ ЗОРУ ОХОРОНИ РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВ'Я <i>Є. М. Бабаджанян, В. А. Андреєв .....</i>	25
ЭФФЕКТИВНОСТЬ КОМПЛЕКСНОГО САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЛЕЧЕНИЯ ПАЦИЕНТОВ С ХРОНИЧЕСКОЙ ИШЕМИЕЙ МОЗГА <i>Бабов К. Д., Волянская В. С., Гоженко Е. А., Волянский С. Г. ....</i>	26
ДИФЕРЕНЦІЙоване застосування озонових ванн у хворих на ессенціальну артеріальну гіпертензію 1-2 ступеня <i>К. Д. Бабов, О. А. Гоженко, Т. В. Старчевська .....</i>	28
ЗНАЧЕНИЕ КОМПЛЕКСНОГО ПОДХОДА К НАЗНАЧЕНИЮ ДВИГАТЕЛЬНОГО РЕЖИМА У ДЕТЕЙ С НАРУШЕНИЕМ ОСАНКИ И СКОЛИОЗОМ <i>А. И. Белый, Н. А. Белая .....</i>	30
К ФОРМИРОВАНИЮ РАБОЧЕГО ПОНЯТИЯ "ЗДОРОВЬЕ" ПРИМЕНЕНИТЕЛЬНО К ТЕОРЕТИЧЕСКИМ И ПРИКЛАДНЫМ ЗАДАЧАМ ФИЗИОТЕРАПИИ И КУРОРТОЛОГИИ <i>Н. Н. Богданов, Кирди Мохсин .....</i>	32
ГИПОКСИЧЕСКАЯ ТРЕНИРОВКА БОЛЬНЫХ, ПЕРЕНЕСШИХ ОСТРЫЙ ИНФАРКТ МИОКАРДА, НА ДЫХАТЕЛЬНОМ ТРЕНАЖЁРЕ НА САНАТОРНО-КУРОРТНОМ ЭТАПЕ РЕАБИЛИТАЦИИ <i>Н. П. Божко, Ю. Н. Коврига .....</i>	34
ФІЗІОТЕРАПІЯ БОЛИ <i>С. В. Бондаренко .....</i>	35
ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ГЕПАТО-БІЛЯРНОЇ ПАТОЛОГІЇ НА КУРОРТІ МИРГОРОД <i>Н. О. Бутенко, Н. П. Кон'як, М. І. Юхименко, А. В. Бутенко, М. М. Губа, В. Ф. Мандрика, А. Б. Фошина .....</i>	37

Один з важливих аспектів реабілітації вагітних – спілкування з майбутнім малюком, виховання і розвиток його здібностей. Цьому сприяють сеанси музикотерапії та арт-терапії, застосування методу гаптономії. На заняттях жінки дивляться навчальні фільми, вчаться правильно дихати і розслаблятися, отримують багато корисної інформації про догляд за новонародженим.

Отже, санаторно-курортні фактори відіграють важливу роль в реабілітації вагітних, значно знижують процент ускладнень вагітності, сприяють збереженню здоров'я жінки, створюють сприятливі умови для народження здорових дітей, що є пріоритетною задачею в області охорони репродуктивного здоров'я.

SUMMARY. Spa factors play an important role in the rehabilitation of pregnant women significantly lower rate of complications of pregnancy. promote a healthy woman, create favorable conditions for the birth of healthy children is a priority task in the field of reproductive health.

УДК: 616.831-005.4-085:615.838.03

ЕФФЕКТИВНОСТЬ КОМПЛЕКСНОГО САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЛЕЧЕНИЯ ПАЦИЕНТОВ С ХРОНИЧЕСКОЙ ИШЕМИЕЙ МОЗГА

К. Д. БАБОВ, В. С. ВОЛЯНСКАЯ, Е. А. ГОЖЕНКО, С. Г. ВОЛЯНСКИЙ
Украинский НИИ медицинской реабилитации и курортологии
МЗ Украины (г. Одесса)

Хроническая ишемия мозга (ХИМ) является одной из наиболее распространенных форм сосудистых заболеваний головного мозга. Поскольку при сосудистых заболеваниях головного мозга в первую очередь отмечается нарушения в черепно-мозговой иннервации, рефлекторно-чувствительной сфере, а также высших психических функций, целесообразной является физиотерапевтическая коррекция данных проявлений патологии, которая неинвазивна, не вызывает привыкания, позволяет комплексно воздействовать на течение цереброваскулярной патологии и имеет саногенетическую направленность.

Целью настоящего исследования явилось изучение эффективности комплексного санаторно-курортного лечения (вакуум-терапия, ингаляции с препаратом глутаргин) у пациентов с ХИМ.

Материал и методы: нами обследовано 59 пациентов (средний возраст составил $53,62 \pm 2,37$ года). В стандартное санаторно-курортное лечение (СКЛ) входили ЛФК, диетотерапия, гидротерапия. Пациенты были разделены на две группы – основную (30 человек), дополнительно получавшую процедуры вакуум-терапии воротниковой области через день с ингаляциями препарата глутаргин, и группу сравнения (29 человек), не различавшихся по возрасту, полу, длительности заболевания и его основным клиническим проявлениям. ХИМ у пациентов, согласно клинико-анамнестическим данным, развилась на фоне гипертонической болезни 2 стадии. Диагноз сосудистых поражений мозга устанавливался в соответствии с МКБ-10, подтверждался данными неврологического статуса пациентов, исследованиями глазного дна, ультразвуковой допплерографии, КТ головного мозга, а также рядом лабораторных данных (липидного обмена, коагулограммы, уровня NOx). Основными жалобами при поступлении был выраженный цефалгический, кохлео-вестибулярный синдром, снижение внимания, плохой сон, снижение памяти на текущие события, быстрая утомляемость. В неврологическом статусе чаще всего отмечалась недостаточность конвергенции глазных яблок, атаксические нарушения, легкая пирамидная недостаточность, в виде анизорефлексии или двустороннего повышения сухожильных рефлексов, гипергидроз ладоней и стоп.

Результаты исследования: комплексное СКЛ с применением ингаляций глутаргина и вакуум терапии на воротниковую область привело к снижению количества пациентов с нистагмом ($p < 0,01$), улучшению координации движений, ($p < 0,001$), рефлекторной и чувствительной сферах, ($p < 0,01$) и уменьшению вегето-сосудистых проявлений, ($p < 0,001$). Разработанный комплекс, способствовал достоверному снижению индекса атерогенности, ХЛ ЛПНП, ($p < 0,001$), АЧТВ, ($p < 0,001$), фибриногена, ($p < 0,01$), и повышению продукции NO ($p < 0,05$). После лечения, у больных основной группы, достоверно повысились и показатели церебральной гемодинамики в басейне каротид за счет повышения скорости кровотока в левой общей сонной артерии, внутренних сонных артериях, ($p < 0,01$) и в других сосудах – передних, средних мозговых артериях ($p < 0,01$). Отмечалось улучшение венозного оттока в задней черепной ямке, ($p < 0,05$), снижение изначально повышенного тонуса сосудов в басейне каротид, передних, средних мозговых артериях, ($p < 0,001$) по отношению к пациентам группы сравнения.

Выводы: Таким образом, наше исследование показало высокую эффективность комплексного СКЛ с применением ингаляций глутаргина и вакуум-терапии, которая достигается путем воздействия на систему гоме-

остаза, неврологические проявления и церебральную гемодинамику у больных с ХИМ.

Summary: The complex usage of "Glutargin" inhalations and vacuum-therapy has been recommended to the standard sanatorial resort treatment of patients with chronic insufficiency of cerebral blood circulation and arterial hypertension. It has been shown that the usage of this complex decreased the number of patients with neurological deficit, increased perfusion of cerebral circulation, improved vessels tonus and venous outflow, normalized daily profile of blood pressure, improved lipid profile, decreased manifestation of anxious-depressive syndrome.

УДК: 616.12-008.331.1.+616-056.52-085.838.97:546.214

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ОЗОНОВИХ ВАНН У ХВОРИХ НА ЕССЕНЦІАЛЬНУ АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ 1–2 СТУПЕНЯ

К. Д. БАБОВ, О. А. ГОЖЕНКО, Т. В. СТАРЧЕВСЬКА

*Український НДІ медичної реабілітації і курортології МОЗ України
(м. Одеса)*

При виборі оптимальних методів санаторно-курортного лікування особливого значення набуває необхідність врахування складного комплексу патофізіологічних і патобіохімічних змін в організмі хворого на артеріальну гіпертензію (АГ). У цьому напрямку особливого значення набуває застосування озонотерапії, яка є ефективним методом лікування хворих із серцево-судинною патологією, поряд із цим, не відпрацьовані методики застосування озонових ванн, можливості їх сполучення з іншими фізичними чинниками і у комплексному санаторно-курортному лікуванні (СКЛ) хворих на есценціальну АГ з урахуванням ступеня кардіоваскулярного ризику (КВР).

Мета роботи: обґрунтування та розробка підходів до диференційованого застосування озонових ванн у санаторно-курортному лікуванні хворих на есценціальну артеріальну гіпертензію I і II ступеня, з урахуванням клінічних особливостей перебігу захворювання та ступеня кардіоваскулярного ризику.

Матеріали та методи дослідження. В рамках дослідження було обстежено 205 хворих на есценціальну АГ I і II ступеня без супутньої цереброваскулярної патології, які перебували на СКЛ, середній вік становив ($52,96 \pm 1,46$)